

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 60.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto

Liubliana, torek 26. maja 1936

Cena posamezni številki Din 1'50

Ali res pretiravamo?

Z neke strani se je slišal očitke, da gospodarski krogi, zlasti pa trgovski s svojo kritiko razmer pretiravajo in da stanje, zlasti za trgovino, vendar ni tako težko, kakor se poudarja na zborovanjih trgovcev in kakor se piše v njih glasilih. Na vse zadnje se vendarle trgovcem primeroma še najbolj godi, kakor dostavljajo ti novodobni gospodarski modrijani. Pa poglejmo, stvarno in mirno, kakor se spodobi gospodarskim ljudem, če so ti očitki o pretiravanju kritike sedanjih razmer res upravičeni.

Za procvit te ali druge gospodarske panoge je najbolj zgovoren in jasn dokaz statistika o gibanju obratov v tej stroki. Če vlada visoka konjunktura za industrijo, potem je izven dvoma, da se bo število tekstilnih tvornic povečalo in naj bi vse obstoječe še tako povečale svoje obrate. Da je res tako, o tem smo se mogli pred leti prav živo prepričati. Če pa pogledamo statistiko o gibanju trgovinskih obratov, potem vidimo od leta 1932. dalje neprestano padanje števila trgovinskih obratov, da se je njih število znižalo že za 4456, samo v mali Sloveniji. Jasno je, da ni niti ena teh trgovin prenehala, ker bi cvetela, kajti dobrodoče trgovine se vodijo naprej tudi po smrti njih lastnika.

Če so te trgovine prenehale, potem so prenehale, ker niso mogle več živeti, ker so bile težave, ki jih malim trgovinam danes premagovati že prevelike. Dobra tretjina vseh trgovin je torej zaradi krize propadla v preteklih štirih letih in še bi se našli ljudje, ki bi hoteli govoriti, da vendar ni tako hudo? Ali bi mar hoteli, da bi propadla že polovica vseh trgovin, ali da bi propadle sploh vse? In morda bi hoteli, da bi bili še potem trgovci navdušeni?

Dejstvo propadanja in nazadovanja trgovin je torej žalibog nesporno dejstvo, a obenem tudi zelo razumljivo dejstvo, kar je še bolj obžalovati. Trgovina je navezana na kredit! Kako pa je danes s kreditom? Ali moremo pri popolnem zastoji delovanja denarnih zavodov sploh še govoriti o kreditu? Pa če bi denarni zavodi tudi poslovali, ali pa se more danes trgovec posluževati kredita po sedanjih visoki obrestni meri? — V kateri stroki pa so še danes posli, ki bi dajali toliko čistega dobička, da bi zadostovalo za 10 do 12 odstotne obresti?

In s tem dragim kreditom naj se bori trgovec proti vedno močnejši konkurenci velekapitala, ki vedno bolj prodira v trgovino! Naj se bori proti konkurenci vedno gostejše mreže novih prodajalnic ki jo razpleta po vsej Jugoslaviji tuji velekapital? Vrh vsega pa te prodajalnice še niso tako obdačene, kakor so samostojni trgovci! Tudi od trgovca se sme zahtevati le to, kar je človeško mogoče!

Da, če bi vladala sicer konjunktura, če bi ljudje sicer zaslužili! Toda baš zaslužek ljudi pada stalno in kupna moč prebivalstva se manjša od leta do leta. In kako naj bi rasla. Plače drž. nameščenecv znižane, plače samoupravnih nameščenecv znižane, dohodek od lesa, ki je znašal do 250 milijonov Din in več na leto, usahnul, dohodek od premoga reducirana na minimum, zaslužki delavstva samo v Dravski banovini padli za deseti-

ne in desetine milijonov, nikjer pa novi viri dohodkov, a trgovci naj zasluži več!

To pa se zahteva od njega, če se venomer povišujejo davki. In letos so že zopet povišani, a ne samo državni, temveč tudi samoupravni in mestni v Ljubljani kar neverjetno visoko! Cudež bi moral napraviti trgovec, če bi pri takšnih razmerah mogel zbrati več davkov ko prejšnja leta!

A s temi še dolgo ni izrpana vsa vrsta nadlog, ki uničujejo trgovino. Z Dunaja in iz Nemčije se kar stalno vali vedno nov dotok tujih potnikov. Iz vseh delov države pa prihajajo v Slovenijo krošnjariji, ki so instalirali že cele trgovine, kakor je dokazala nadvse pozitivna preiskava prejšnji teden. Do 170 bal blaga so našli le pri enem takšnem »krošnjariju«

in ljubljanski listi točijo še krokdilove solze, ker se zahteva od takšnega »reveža«, da plača davek ko vsak drug prodajalec. Do 10 tisoč dinarjev izkupička so napravili ti krošnjariji na dan in najmanj ena četrtina je bila čisto zasluženega denarja, a vse tarna, kako se more od takšnih »revežev« zahtevati davek!

In na drugi strani nabavljalne zadruge uradnikov. V nedeljo so ti zadrugarji zborovali v Zagrebu in navajali številke o uspehu svojih zadrug, da morajo trgovci kar strmeti. Le nekaj števil! Število članstva se je dvignilo lani za 12 tisoč na 132 tisoč. Kapital teh zadrug se je povečal za 5 na 134 milijonov Din, lastna sredstva zadrug za 17 na 80 milijonov Din že lani, letos pa zopet za 10 na 90 milijonov Din, zvezne zadruge so prodale blaga za 206 milijonov di-

narjev, nepremičnine zadrug so vredne že 34.500.000 dinarjev, itd. — In za vse to bogastvo, za vse te milijonske zaslužke poklanja država še davčno prostost in veliku delu zadrug še znižano prevoznino, da o drugih ugodnostih niti ne govorimo! Trgovec pa, ki ga ta neenaka konkurenca spravlja na beraško palico, naj ves ta izpadek davkov, ki je darovan zadrugam, plača! In še se kdo čudi, če trgovci ne najdejo več milih besed!

A potem pogledajte še v našo upravo! Ne ena napaka se ne odpravi kljub vsem zatrdilom višjih, da se uvede decentralizacija, je centralizacija vedno močnejša in danes se tudi že banovinske trošarine centralizirajo, seveda zopet v prvi vrsti na škodo in na račun Slovenije! Niti ena afera se

ne dokonča do konca! Niti v eni stvari se ne napravi red! Ljudje pa naj bi bili srečni in zadovoljni, da ostaja vse pri starem!

Ni to mogoče in niti ne sme to biti, ker sicer bi to pomenilo, da se nered sankcionira, da se sploh ne rešitve. Zato pa je tudi napaka govoriti, da bi bile pritožbe gospodarskih ljudi — in zlasti trgovskih — neupravičene, temveč so nasprotno nad vse upravičene, in ne samo to, naravnost nujne, ker so edino sredstvo, da pridemo do zboljšanja. Razmere so se že tako poslabšale, da je molk krivica, da mora poštenjak dvigniti glas v protest ali pa je sam sokriv vsega zla, ki razjeda naše gospodarstvo. Še stopnjevat je treba kritiko, ker je bila dosedanja očevidno premila, kajti drugače pač ne bi ostalo vse — pri starem!

Za naš les se ni položaj prav nič zboljšal

Zadnje poročilo Zveze lesnih industrijev in trgovcev kr. Jugoslavije podaja obširno sliko o stanju naše lesne trgovine. Uvodoma se v poročilu konstatira, da je bila glavna ovira lesni trgovini neurejenost plačilnih razmer. To je občutila tudi Avstrija, ki je sicer mogla zaradi posebnih ugodnosti, ki jih je dosegla od raznih držav, povečati svoj lesni izvoz, vendar pa ima silne težkoče, da pride do plačila svojega izvoza.

Za Jugoslavijo je bilo od nekdanjega najvažnejše italijansko tržišče. Že pred izvajanjem sankcij pa so naše terjatve proti Italiji narasle v nevarni višini in naši izvozniki so vedno težje prišli do svojega denarja. Tudi če bi sankcije prenehale, je vendar dvomljivo, ali bi mogli v Italijo izvažati še iste količine lesa ko nekdanj. V tem pogledu se ni udajati nobenemu optimizmu.

Velike so bile tudi težkoče, ki so jih morali premagovati naši lesni izvozniki v Španijo. Na denar je bilo treba čakati od 10 do 12 mesecev. Glede nadaljnjega razvoja naših trgovinskih odnosov s Španijo je poročilo močno pesimistično, toda pripomniti je treba, da takrat, ko je poročilo izšlo, še ni bila podpisana trgovinska pogodba s Španijo.

Tudi naš izvoz v Nemčijo se ne more zboljšati zaradi plačilnih težkoč.

Francoski trg je izgubil za naš les popolnoma svoj nekdanji pomen. Izvoz v severno Afriko stagnira, zboljšal pa se je izvoz v Levanto.

Angleški trg je za naš trdi les še vedno najvažnejši, zlasti, ker se plačuje les brez vseh omejitev.

Ta neugodna slika našega lesnega izvoza, ki je v prvi vrsti odločilen za procvit te silno važne gospodarske panoge, ne dopušta nobenega optimizma. Razne mednarodne konference in organizacije za zboljšanje lesne trgovine pa večinoma niso dale in niti ne morejo dati kakih ugodnih praktičnih rezultatov.

Nobenega zboljšanja pa ni niti na notranjem trgu

V prometni in tarifni politiki naših državnih železnic se opaža popolna stagnacija. Bistveno povi-

šane blagovne tarife in takse za razne dajatve so ostale na isti višini, na kateri so bile za časa konjunkturalne. Prevozniki stroški znašajo zaradi tega tretjino vrednosti pri drvah, v nekaterih relacijah pa tudi polovico vrednosti blaga. Vsa dokazovanja gospodarskih krogov, da te tarife niso več v skladu z zmanjšanimi cenami blaga, so bila dosedaj brezuspešna, ker odklanjajo državne železnice vsako znižanje tarif zaradi težkega stanja svojih financ. Vendar pa ni dvoma, da bi mogla bolj elastična tarifa ne samo pomagati narodnemu gospodarstvu, temveč tudi dvigniti blagovni promet na železnici. Toda vsa prizadevanja v

tem pogledu so že v naprej obsojena na neuspeh.

Prav tako trpi naš les zaradi nedostatkov našega pomorskega prometa, ki nikakor ni sposoben, da bi z nižjimi cenami ter boljšimi prometnimi zvezami povečal konkurenčno sposobnost našega lesa. Sicer so bile otvorene v zadnjih letih neke nove zveze z Levanto, toda to nikakor še ne zadostuje.

K temu poročilu bi samo še dostavili, da so ostale neuvaževane tudi vse želje slovenskih lesnih trgovcev in industrijev glede davčnih bremen, da se ni položaj na domačem trgu v nobenem oziru zboljšal.

Nova trgovinska pogodba s Španijo

Trgovinski minister dr. Vrbanič o novi trgovinski pogodbi

Minister za trgovino in industrijo dr. Vrbanič je podal o novi trgovinski pogodbi s Španijo daljšo izjavo, iz katere posnemamo:

Naš izvoz, ki je bil zaradi sankcij proti Italiji posebno zadet, je nujno zahteval, da se uredi naši trgovinski odnosi s Španijo s plačilnim prometom in s kontingentiranjem uvoza. To se je zgodilo z novo trgovinsko pogodbo, ki stopi v veljavo dne 1. junija.

Z novo pogodbo so nam zagotovljene znatno večje izvozne možnosti, kakor pa smo jih imeli dosedaj. Tako nismo imeli dosedaj nobenih pogodbenih kontingentov, temveč nam je španska vlada po svoji volji določala kontingente za les. V začetku letošnjega leta pa je te kontingente znižala na minimum.

Po novi pogodbi smo dobili za l. 1936. kontingent 26.000 kub. metrov iz postavke 101 (od 40 do 75 milimetrov debelosti) in 30.000 kub. metrov lesa iz postavke 102 (40 mm debelosti). Leta 1937. se bodo ti kontingenti povečali na 30, odnosno 40 tisoč kub. metrov, poleg tega pa bomo mogli izvoziti še les iz postavke 100 (več ko 75 mm debelosti). Izvoz tega lesa v Španijo bo prost. Mogli bomo torej v Španijo izvoziti 100 tisoč kub. metrov lesa. Ti kontingenti so znatno

večji, kakor pa smo dosedaj dejansko izvažali v Španijo.

Poleg tega nam je Španija priznala uvozni kontingent 20.000 metrskih stotov jaje za l. 1936 in 25.000 metrskih stotov jaje za leto 1937. S tem je odprt za naša jajca nov trg, ker smo dosedaj le silno malo jaje izvažali v Španijo. Po vrednosti bomo mogli svoj izvoz v Španijo povečati od 50 na 120 milijonov dinarjev.

Posebne težkoče pri pogajanjih je povzročalo vprašanje ureditve plačil. Dosedaj je temeljil plačilni dogovor na bazi, da smo dobivali 50 odstotkov vrednosti našega izvoza v devizah, 50 odstotkov pa v kompenzacijskih pezetah. Ker pa so se med tem gospodarske razmere v Španiji zelo poslabšale, je uvedla Španija z raznimi državami nove pogodbe, po katerih se uvajajo 100 odstotne kompenzacije. Na tej podlagi je hotela skleniti Španija tudi z nami novo trgovinsko pogodbo. Po dolgotrajnih pogajanjih pa je bilo doseženo, da se stare naše terjatve plačajo po prejšnji pogodbi, to je na pol v devizah in na pol v kompenzacijskih pezetah, nove terjatve pa se bodo plačevale do 1. junija 1937 na ta način, da se plača 20 odstotkov v prostih devizah, 80 odstotkov pa v kompenzacijskih peze-

tah, tovarnina pa se plača v celoti v prostih devizah in se torej popolnoma izvzame iz kompenzacij. S tem bo našim paroplovnim družbam močno pomagano.

Kompenzacijske pezete pa se bodo uporabljale tako za izplačilo španskega blaga, ki ga mi uvažamo iz Španije, ko za oskrbo naših potnikov v Španiji in naših ladij v španskih pristaniščih. Mi pa smo se obvezali, da bomo iz Španije omogočili uvoz raznih minimalnih količin riža, pomaranč, citron, plutovine, kolofonije in bombažnega predvsa španskega izvora.

Trgovinski minister dr. Vrbanič je še poudaril, da je služila naša nameravana uvozna kontrola kot izvrstno sredstvo za koncesije, ki smo jih dobili od Španije. Zato upa minister, da bo uvozna kontrola tudi pri drugih trgovinskih pogajanjih zelo dobro služila.

»Nova pogodba s Španijo, ki stopi dne 1. junija v veljavo, pomeni začetek gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in Španijo in nadejati se moremo, da bo to sodelovanje prineslo obema državam prav lepe uspehe.« S temi besedami je zaključil trgovinski minister dr. Vrbanič svojo izjavo.

Važna izprememba

Načelnik Milivoj Pilja imenovan za II. pomočnika zunanjega ministra

Doslej je vsa naša zunanja trgovina zelo trpela, ker ni bilo soglasnega delovanja med trgovskim in zunanjim ministrstvom. Ob raznih kompetenčnih vprašanjih in znani birokratični zavirljivosti so se razbili vsi poskusi, da bi se z obeh ministrstev složno pospeševala naša zunanja trgovina.

Sedaj moremo upati, da bo tudi v tem pogledu nastalo zboljšanje, ker je bil imenovan za II. pomočnika zunanjega ministra načelnik trg. ministrstva Milivoj Pilja, ki je znan jugoslovanski javnosti po svojem gospodarskem delu. Z njegovim imenovanjem je jasno poudarjena namera, da bo odslej zunanje ministrstvo bolj podpiralo našo trgovino in da bodo v ta namen tudi imenovani potrebni konzulati. Tudi Zavod za pospeševanje zunanje trgovine bo dobil sedaj večji delokrog.

Zato pozdravljamo imenovanje pomočnika ministra Pilje in upamo, da vsa gospodarska javnost upravičeno upa vanj in v njegovo delo.

Letošnji velesejem v Ljubljani

od 30. maja do 8. junija bo obiskovalcem vsekakor nudil mnogo novega in zanimivega. Z obilico razstavljenih predmetov (strojev, kovinskih, papirnatih, kemičnih, živilskih, usnjenih izdelkov, blaga i. dr.) podajata naša domača industrija in obrt pregled o svojem delu in napredku v preteklem letu. Zlasti privlačne pa bodo za posetnike še posebne razstave: »Sodobna gospodinja« v zvezi z »Modno revijo«, ki bo nazorno pokazala, kako naj se naše gospodinjice, dekleta in deca oblačijo in kre-tajo v domu, v svetu, v poklicu odnosno v šoli.

Gostinska razstava

bo zlasti onim, ki žive od tujkega prometa, poučna, ker jim bo prikazala, kako je treba naša gostišča opremiti in kako gostom postreči, da bodo radi vedno znova prihajali v našo sredo. Ker bodo tu razstavljene še mnoge druge zanimivosti iz zgodovine in sedanjega stanja gostišč, si bo gostinsko razstavo vsakdo rad ogledal.

Razstava pohištva in avtomobilskih razstav

bosta nudili bogato izbiro najmodernejših, kakovostno dovršenih in po ceni najraznovrstnejših izdelkov v skladu z novodobnimi praktičnimi izsledki arhitekture in tehnike.

Razstava malih živalic:

kuncev, perutnine, ptic, bo ljubiteljem in rejcem malih živali pokazala, kolikšne uspehe je mogoče doseči z večjo rejo.

Da bo pa združeno utile cum dulci — koristno z zabavnim —, se bo poleg razstaviščnega prostora nahajal

veselični,

ki bo odprt tudi ob večerih in bo vsakomur nudil obilo prijetne zabave. Vinski oddelek, plesišča, avtodrom, vrtljaki, tobogan, vavarij z raznimi, pri nas tujimi živalmi, zlasti pa še variete na prostem, kjer bodo vsak dan predstave, in ki ga bodo posetniki velesejma lahko zastopali ogledali, vsa ta zabavišča bodo dajala veseličnemu prostoru razkošen izgled, obiskovalcem pa mnogo veselja.

Zato tudi vi ne pozabite obiskati Ljubljanskega velesejma, od 30. maja do 8. junija.

Na železnici, avionih, parobrodih 50% popust: Za prihod veljaven od 25. maja do 8. junija, za odhod 30. maja do 16. junija.

Kraljevina Grčija

priredi v okviru letošnjega spomladanskega velesejma v Ljubljani od 30. maja do 8. junija svojo posebno državno razstavo najvažnejših grških izvoznih proizvodov.

Mens sana in corpore sano,

zdrav duh v zdravem telesu! Le tedaj boste zmogli vse napore vašega dnevnega umskega dela v pisarnicah in drugod, če boste tudi vašemu telesu posvetili potrebno pažnjo. Nepretiran šport ali kratek izlet v prosto naravo vas bo popolnoma posvečilo! Na Ljubljanskem velesejmu, od 30. maja do 8. junija, bodo mnoge naše in inozemske tvrdke razstavile zelo praktične in cenene pripomočke za gojitev telesne kulture. V oddelku za motorna vozila pa boste našli gotovo svojemu okusu in žepu primerno vozilo, ki vas bo varno in hitro preneslo v osvežujočo naravo.

V industrializaciji naših vasi

vidijo mnogi jugoslovanski ekonomisti rešitev iz težke sodobne krize.

S stroji zvišajmo domačo produkcijo, pridobimo iz zemlje vse, kar nam more dati, pridelke ka-

kovosno izpopolnimo! Čas, ki ga bomo pridobili pri delu s stroji, bomo izkoristili za racionalnejšo obdelavo naših polj in njiv. Svoje domače potrebe in še več, celo potrebe sosednjih industrijskih držav, bomo mogli uspešneje kriti z lastnimi pridelki.

Morda niti ne slutite, gospodarji lepih naših kmetij, koliko truda in dela, stroškov in časa si lahko prihranite s primernimi stroji, ki so vam na ogled na spomladanskem velesejmu v Ljubljani, od 30. maja do 8. junija. Ko boste spoznali njihovo korist in kako poceni so v primeru z uslugami, ki vam jih nudijo, se gotovo ne

boste tudi vi pomišljali z njimi olajšati svojega težkega stanja!

Važno za šole in druge učne zavode!

Izkoristite priliko otvoritve Ljubljanskega velesejma za poset naše bele metropole. Posetite velesejemsko razstavo, ki je letos bogato založena z najraznovrstnejšimi novimi in praktičnimi izdelki naše domače industrije in obrta. Poset velesejma pa ne bo zgolj v pouk! Spoznanje, da sami zmoremo z marljivim in vztrajnim delom kriti, neodvisno od inozemstva, vse svoje lastne potrebe, naj

dvigne nacionalno samozavest naše nadbudne mladine. Mnogo zanimanja bodo gotovo vzbudile posebne razstave v okviru velesejma: »Sodobna gospodinja«, Reja malih živali, ki bodo tudi razstavljene, Pohištvo in Gostinska razstava.

Končno bodo mladei in mladenke na veseličnem prostoru našli tudi svoji starosti primerne zabave: tobogan, vrtljaki, avtodrom in celo veleestni variete, ki si ga bodo lahko zastopali ogledali, bodo gotovo razveselili mlada srca.

Vstopnina od 30. maja do 8. junija stane Din 3'—, ako je obisk skupen pod vodstvom učiteljstva.

Občni zbor dobrodelnega društva „Pomoč“

V ponedeljek zvečer je bil v posvetovalnici Trgovskega doma v Ljubljani občni zbor dobrodelnega društva »Pomoč«, ki bi zaslužilo predvsem že zaradi svojega plemenitega namena, pa tudi zaradi požrtvovalnega dela nekaterih članov, vse drugačno podporo trgovstva, kakor pa jo uživa. Saj se je že več ko enkrat izkazalo, da je bila »Pomoč« trgovskim rodbinam ob izgubi njih družinskega poglavarja v resnici edina pomoč, ki je preprečila, da ni padla rodbina v obup in najtežje pomanjkanje. Zato bi bilo samo v čast premožnejšim trgovcem, če bi ne glede na svoj dober socialni položaj bili člani »Pomoči«, da bi tako tudi drugim bili svetel primer stanovske zavednosti.

Kakor je pokazal občni zbor, deluje uprava nad vse marljivo in se trudi, da pridobi čim več novih članov, ker bi se v tem primeru ne znižala le posmrtnina, temveč zaradi večjega števila članstva tudi prispevki članov za režijske stroške. Ti so danes sicer že itak reducirani na minimum in se bolj skrajšati kratkoročno ne dajo, toda ob večjem številu članstva bi bili še manj občutni, čeprav niti danes niso visoki, saj znašajo le 5 Din mesečno za člana. Ne moremo pa prav razumeti, iz katerih razlogov bi se mogla utemeljevati prepoved društvu, da pridobiva članstvo z akvizicijo. Devetletno poslovanje društva je vendar tako vseskozi solidno, vestno in do pičice urejeno, da pač ni razumeti, zakaj postavlja upravna oblast društvu to oviro!

Kakor kažejo tudi težave pri ustanavljanju Bolniške blagajne trgovcev, se trgovci premalo zavedajo koristnosti lastnih socialnih ustanov. Toplo in pristržno apeliramo zato na vse trgovce, in zlasti na premožne, da se bolj zanimajo za napredek svojih socialnih institucij. Delo za »Pomoč« in za bolniško blagajno je častna dolžnost vsakega zavednega trgovca.

Občni zbor je bil primeroma dobro obiskan ter ga je otvoril in vodil zasluzni predsednik društva g. Kregar. Konstatiral je sklepčnost občnega zbora v smislu pravi, imenoval za overovatelja zapisnika gg. Florjančiča in Jurčiča, nato pa pozdravil vse zborovalce, zlasti komisarja društva dr. Banota in urednika »Trgovskega lista«. Nato je podal naslednje poročilo o delu uprave.

Poročilo predsednika Kregarja

Mislím, da govorim v imenu vseh, če že uvodoma ugotovim, da je 10. naša skupščina pod vtisom socialnih neprilik, ki so v današnjih časih posegle skoro v sleherni socialno ustanovo.

Uprava je v zadnjih letih storila vse, kar je bilo v njeni moči, da je društveno delovanje obdržala na tej višini, na kateri se danes nahaja. Res je, da nismo napredovali glede števila članstva, skrbeli pa smo zato, da so seda-

nji člani izpolnili svojo dolžnost, tako da smo mogli vsem izplačati pripadajoče jim posmrtnine.

Od ustanovitve smo imeli že 114 smrtnih primerov in smo izplačali posmrtnin: leta 1927. 24.320'—, dinarjev, leta 1928. Din 96.629'—, leta 1929. Din 144.000'—, leta 1930. Din 146.000'—, leta 1931. Din 120.000'—, l. 1932. 128.000'—, dinarjev, leta 1933. Din 48.000'—, leta 1934. Din 60.000'—, leta 1935. Din 72.550'— in letos že 25.000'— dinarjev. Po desetletnem delovanju smo izplačali skupno že blizu Din 900.000'— na izplačanih posmrtninah.

Umrljivost članov je največja med 50. in 60. letom, t. j. pri onih članih, ki so že od pričetka delovanja našega društva člani. Preteklo leto jih je umrlo 12, in sicer 7 moških in 5 žensk. Večina je umrla preteklo leto za pljučnico, ostali pa na splošnih boleznih. Iz tega je razvidno, da uprava vestno pregleduje vse nove prijave, da obvaruje članstvo pred nepotrebnimi plačili.

Veliko neprilik nam delajo zamučniki, na katere stalno naslavljamo na občnih zbora apel, naj upoštevajo, da je naše društvo socialna ustanova in nam vsaka malenkost povzroča minus na osnovni glavnici. Tudi danes vas prosim, da prispevke točno poravnate, ker s tem prihranite društvu znatne zneske, ki gredo za poštino in opomine. Posledica netočne plačevanja prispevkov otežuje samo redno izplačevanje celotne posmrtnine svojcem, ki komaj čakajo, da jim društvo prispeki v silo na pomoč.

Vestnemu upravljanju blagajniških poslov se moramo zahvaliti, da iz železne rezerve lahko izplačujemo svojcem prispevke takoj ob smrti in nam ni treba čakati, da denar šele izterjamo od članov. Le z izplačilom zadnje petine zneska moramo počakati toliko časa, da vplačajo vsi člani, ker določajo naša pravila, da se izplača na posmrtnini toliko, kolikor so člani za dotični smrtni primer vplačali.

In da bi nam odpadla še ta zadnja skrb, prosimo vse člane, da nam pri tem pomagajo z rednim nakazovanjem prispevkov.

Le optimizem, da po slabih časih morajo nastopiti končno časi boljše dobe in pa zavest, da je društvo res koristno vršilo svojo nalogo ves čas svojega obstoja, nam daje moč, da vztrajamo še naprej in da bomo posvetili društvenemu delovanju tudi v bodoče

vse naše pozitivne sile in požrtvovalnost. (Odobranje.)

Nato je podal blagajniško poročilo blagajnik Ivan Zeleznikar. Iz njegovega poročila posnemamo:

S prenosom salda iz l. 1934. v višini Din 125.349 so znašali vsi dohodki Din 218.501. Letnina je dala Din 18.609, posmrtnina pa Din 71.900. Izdatki so znašali prav toliko. Od izdatkov zavzemajo posmrtnine v višini Din 72.550 daleko najvišji znesek. Aktiva društva znašajo skupno Din 112.668.

Blagajniško poročilo je bilo soglasno sprejeto, prav tako pa tudi poročilo nadzorstva, da se podeli vsej upravi razrešnica.

Tudi proračun za l. 1936. v višini Din 29.500 je predlagal blagajnik Ivan Zeleznikar ter je bil tudi proračun soglasno sprejet.

Sledile so volitve in je bila soglasno izvoljena lista z g. Kregarjem na čelu, ki jo je predlagal g. Stanko Florjančič.

Pri slučajnostih se je razvila daljša in zelo pozitivna debata o tuziji društva z bodočo Trgovsko bolniško blagajno. V debati, katere so se udeležili gg. Kregar, St. Florjančič, Jurčič, Šošteršič in drugi, se je zlasti poudarjalo, da se trgovci premalo zanimajo za svoje socialne ustanove. Premožnejši mislijo, da njim ne bodo potrebne, mlajši pa upajo, da so še daleč časi, ko jih bodo potrebovali. In tako ne more razviti svoje polne delavnosti »Pomoč« in zato še vedno ne deluje Bolniška blagajna.

Ali se res ne bi mogel najti med trgovci mecen, ki bi pomagal čez začetne težave Bolniške blagajne?

Prosvetni napredek južne Srbije

V zadnjih 15 letih je bilo zgrajenih v Južni Srbiji, večinoma na državne stroške, okoli 700 novih šolskih poslopij. Še v letošnjem letu se namerava zgraditi še 123 novih šolskih poslopij, od katerih je 45 že v gradnji.

Poleg tega ima Vardarska banovina 17 državnih in 3 samoupravne gimnazije, od katerih je 10 popolnih.

Lepo je, da je dosegla Južna Srbija tako silen napredek na prosvetnem polju in tako v nad vse kratkem času. Ko čestitamo Južni Srbiji k temu napredku, pa moramo obenem nasloviti resen apel na one znane »prijatelje« Slovenije, ki ji neprestano očitajo tudi vsak nov kozolec in ki smatrajo menda že za državno izdajstvo, če dobi tudi Slovenija včasih kako drobinico.

Politične vesti

Cela vrsta grških listov je objavila poročila, da je prišla v Dračveja skupina italijanskih oficirjev, ki naj pregledajo ogromne uditve, ki jih grade Italijani v okolici Valone in ki naj zagotove varnost italijanskega otoka Sasene za vse primere. S tem bi bila nadmočnost Italije v Jonskem in Jadranskem morju zagotovljena. Italijanske ladje izkrcujejo vsak dan v Draču in Valoni ogromne količine vojnega materiala, vsa grška meja pa se silno utrjuje.

Mussolini je izjavil dopisniku »Intrasiganta«, da upa, da bo mogla Italija še nadalje ostati v zvezi narodov. Vendar pa se ta mora prilagoditi dejanskim razmeram, ne pa plavati v nekih nebuloznih visavah. Prepričan je, da se bo mir ohranil in tudi Mussolini sam dela na to. (!) Anglije ne misli napasti in ji je pripravljen dati vse mogoče obljube. Izkoriščanje Etiopije po tujem kapitalu pa zaenkrat še ni aktualno vprašanje.

5 milijard lir posojila je baje ponudila neka velika kontinentalna sila Mussoliniju, kakor piše francoski list »Jour«. Mussolini pa da je to posojilo odbil. Ni prepovedano verjeti tej vesti.

Kongres radikalnih socialistov je sklenil, da vstopijo radikalni socialisti v vlado ter s tem prevzamejo soodgovornost za vodstvo državnih poslov.

Herriot je definitivno odklonil ponudbo Bluma, da bi v njegovi vladi sprejel zunanje ministrstvo.

Angleški kolonialni minister Thomas, ki je izšel iz delavske stranke, je odstopil. Proti njemu se je začela namreč ostra kampanja, da je izdal nekim poslovnim ljudem sklep vlade, da se povisajo neke trošarine. Nekateri podjetniki so se nato proti povisavanju zavarovali pri Lloydso. Preiskava, ki jo je nato izvedlo sodišče, sicer ni mogla ugotoviti krivde Thomasa, vendar pa je ta odstopil, ker smatra, da je s tem položaj vlade vendarle olajšan. Nekateri mislijo, da bo Thomasova demisijska povzročila splošno rekonstrukcijo angleške vlade.

Nedeljske volitve v Belgiji so prinesle uspeh le skrajnim strankam. Od levih skrajnežev so napredovali komunisti, ki so dobili 7 mesto prejšnjih 3 poslancev, na skrajni desnici pa so naravnost zmagali rexisti, ki so si s prvim nastopom osvojili 25 poslancev. Nazadovolj pa so socialisti od 73 na 72 mandator ter katoliška stranka od 79 na 66 mandator. Slednja se tolaži s tem, da imajo rexisti izrazito katoliško-fašistični program. Rexisti bodo delovali na to, da bo novi parlament čim prej razpuščen in razpisane nove volitve, ki jim bodo gotovo prinesle novo zmago.

Gömbös je nameraval, kakor pišejo brnske »Lidove Novine«, dne 31. maja kratkoročno izvesti splošno vojaško dolžnost na Madžarskem. Da bi ta svoj korak tem bolj podprl, je sklenil pozvati pod orožje 60.000 rezervistov. Šolsko leto bi bilo predčasno končano, da bi bilo za vojake v šolah prostora. Ker pa so o tej nameri izvedeli neki tuji diplomati, so ti intervenirali pri drž. upravitelju Horthyju in posledica je bila, da je odšel Gömbös na »dopust«.

Na Starhembergov grad Waxenberg so v noči od petka na soboto napravili narodni socialisti napad, ker so bili prepričani, da so na gradu velike zaloge orožja, katerih so se hoteli polastiti. Slučajno pa je zvedela žandarmerija o nameravanem napadu in tako so bila pravočasno poslana ojačenja, da se je napad izjalovil. V boju sta bila dva narodna socialisti ubita, več pa ranjenih. Policija je nato aretirala celo vrsto tamošnjih narodnih socialistov.

Starhembergov grad Waxenberg niso napadli narodni socialisti, temveč hajmverovci, ki so hoteli priti do orožja. Z vladne strani pa se to taji in se kot napadalci še naprej označujejo narodni socialisti.

Nemiri v Palestini se vedno bolj pretvarjajo v pravo revolucijo. Čeprav je angleška oblast nastopila zelo trdo in pozaprla večino arabskih voditeljev, vendar se nemiri vedno bolj pogosto ponavljajo. Vrhovni komisar je zato zaprosil za nove vojaške čete.

Etiopski cesar je na angleškem torpednem rušilcu odpotoval v Gibraltar, odkoder nadaljuje na angleškem parniku potovanje v London. Spremljata ga prestolonaslednik in hčerka, dočim je cesarica ostala v nekem samostanu v Jeruzalemu.

Po zadnjih vesteh vendarle še ni odpor Etiopcev popolnoma zlomljen in se zbira nova etiopska vojska, ki jo vodi ras Imru. Italijani so poslali proti njemu 3. armadni zbor.

VELETRGOVINA A. ŠARABON V LJUBLJANI

priporoča špecijsko blago, več vrst žganja, moko ter
deželne pridelke, kakor tudi raznovrstno rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in mlini
za dišave z električnim obratom

Telefon št. 2666 Ceniki na razpolago!

ZA VSAKOGAR!

Od 30. maja do 8. junija potovanje v Ljubljano na

XVI. LJUBLJANSKI VELESEJEM

Polovična voznina na železnici, parobrodih, avijonih. Železniška izkaznica se dobi na odhodnih postajah po Din 2.—. Razstava industrije in obrti. Gostinska razstava (hoteli, restavracije, gostilne). „Sodobna gospodinja“ — Modna revija. Pohištvo. Avtomobili. Male živali.

Razstavniki prostor zavzema 40.000 m².

Denarstvo

Boljše razpoloženje na borzih

Pomirljiva izjava Bluma, da ne bo nova levičarska vlada v Franciji preostro nastopala proti kapitalu, še manj pa, da bi rušila frank, je ugodno vplivala na vseh velikih borzih, zlasti seveda v Parizu. Frank se je zato nekoliko poboljšal, nekateri državni papirji pa so napredovali tudi za 4 točke. V Nemčiji so se dvignili vrednostni papirji s spremenljivo obrestno mero.

Na naših borzih se kaže vpliv političnih dogodkov v zapadni Evropi. Zaradi zboljšanja politične situacije, čeprav je to zboljšanje le neznatno, so bili tečajji državnih vrednostnih papirjev na beograjski borzi čvrsti. Skoraj vsi tečajji so se popravili, razen stabilizacijskega posojila iz l. 1931 ter funding obligacij, ki so padle za eno točko na 90.

Na deviznem trgu je bil najvažnejši dogodek okrepitev nemške marke, ki se je tekom tedna dvignila od 1236,43 na 1347,9 in proti koncu tedna popustila na 1333,33. »Narodno blagostanje« pravi, da je ta okrepitev nemške marke posledica njegovega članka, ker da so se izvozniki prepričali, da tečaj marke v Curihu nima vpliva na tečaj marke pri nas. Promet na beograjski devizni borzi je znašal v preteklem tednu skupno 15 milijonov Din, od česar je odpadlo na Berlin 5,6, na Dunaj 3,4, na Budapešto 2,4, na London 2,3 in na Solun 0,8 milijona Din.

Odlog plačil je dovoljen:

Hranilnemu in posojilnemu društvu v Konjicah za dobo 5 let za dolgove, nastale do 27. novembra 1934. Obrestna mera za stare vloge je 2 in pol odstotka.

Za predsednika beograjske borze je bil izvoljen ministrijski predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, za podpredsednika pa Mihajlo Djurić, ki bo tudi opravljati za časa ministrovanja dr. Stojadinovića posle predsednika. Ministrijski predsednik je na običnem zboru borze dejal, da se je doslej posvečal predvsem političnim vprašanjem, odlej pa bo gledal zlasti na to, da se rešijo vsa gospodarska vprašanja.

Kmetijski minister je izjavil, da je podpisal odlok o sanaciji zadružne zveze v Ljubljani.

Sovjetska vlada bo znova devalvirala rubelj, ker se je izkazalo, da je sedanji tečaj, po katerem je en rubelj enak trem francoskim frankom, mnogo previsok, ker niti najmanj ni v skladu z dejansko kupno močjo rublja. Zato previsoki tečaj rublja tudi onemogoča vsak obisk tujih turistov v Rusiji. Po nekkih vesteh pa namerava sovjetska vlada uvesti sploh novo valutno ednico.

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO „TRGOVSKEGA LISTA“

Devizno tržišče

Tendenca nestalna; promet Din 2.771.487,48.

Na vseh štirih borznih sestankih preteklega tedna je bil doseženi devizni promet znatno manjši, ker znaša padec deviznih zaključkov napram predzadnjemu borznemu tednu nad Din 835.000.—. Petkov borzni sestanek, dne 22. t. m. je zaključil s skupnim dnevnim deviznim prometom nad enega milijona dinarjev, dočim je presegel devizni promet ostalih borznih dni komaj po pol milijona dinarjev, kot je razvidno iz naslednjih prometnih števil:

18. V. Din 587.035,68 Dunaj—Berlin
19. V. Din 578.686,21 London
20. V. Din 535.298,80 Dunaj—London
22. V. Din 1.070.466,79 Dunaj—Berlin

V poedinah devizah obavljeni promet je tekom prejšnjega borznega tedna znatno nazadoval v Dunaju, čigar zaključki v privatnem kliringu so se zmanjšali za skoro Din 400.000.— in v Londonu, katerega promet v privatnem kliringu je tokrat ponovno nazadoval za nadaljnjih Din 330.000.—.

Devizni promet

(vse v tisočih dinarjev):

Devize	Pred- zad.	Min. ted.
Amsterdam	46	79
Berlin	499	563
Curih	77	93
Din. deviza	437	162
Dunaj	1241	884
London	902	572
Madrid	18	29
New York	299	155
Pariz	87	234

Narodna banka je kot običajno posredovala v Curihu, Amsterdamu in Panizu za skupno dinarjev 100.000.—, medtem ko je dala poleg tega še angleških funtov za Din 200.000.—. Edini manjši porast zaključkov v minulem borznem tednu izkazuje deviza Berlin, katere je bilo potom privatnega kliranga nabavljeno za približno 70.000 dinarjev več nego v predzadnjem tednu.

Notice angleškega priv. kliranga so ostale tudi v zadnjem tednu popolnoma brez izprememb, saj se je angleški funt ves čas trgovoval na intervencijski bazi dinarjev 249,20—250,80. Notice ostalih privatnih klirangov pa so bile sledeče:

Devize	S prim.	Narodne	banke
18. maja 1936	Din 9'16—9'26		
19. maja 1936	Din 9'14—9'24		
20. maja 1936	Din 9'15—9'25		
22. maja 1936	Din 9'14—9'24		
18. maja 1936	Din 13'60—13'80		
19. maja 1936	Din 13'45—13'65		
20. maja 1936	Din 13'30—13'50		
22. maja 1936	Din 13'285—13'485		

Devize	Povpr.	Pon.
Amsterdam	18. V. 2975,28	2989,88
Berlin	22. V. 2976,71	2991,31
Bruselj	18. V. 1756,08	1769,95
Curih	18. V. 1756,08	1769,95
London	18. V. 744,54	749,60
New York	22. V. 744,18	749,24
Pariz	18. V. 1424,22	1431,29
Praga	22. V. 1424,22	1431,29
	18. V. 218,02	220,08
	22. V. 218,48	220,54
	18. V. 4365,35	4401,66
	22. V. 4370,70	4407,02
	18. V. 290,14	291,57
	22. V. 290,11	291,55
	18. V. 182,62	183,72
	22. V. 182,34	183,44

Razlike deviz. tečajev zadnjega tedna so bile: Amsterdam + 1'43 poena, Bruselj — 0'36, Curih 0, London + 0'46, New York + 5'35, Pariz — 0'03, Praga — 0'28, Berlin je 22. t. m. beležil na bazi tečaja ved od 18. maja 1936.

Efektno tržišče

Tendenca v državnih papirjih čvrsta.

Nalik prejšnjim tednom tudi to pot ni bilo perfektuirano nobenih efektivnih zaključkov.

Efektivni tečajji so se nekoliko okrepili pri 7% investicijskem posojilu, pri 8% Blairu, pri 7% Seligmanovem posojilu in deloma pri Vojni škodi.

	Din
7% inv. pos.	18. V. 81'50 83'—
	22. V. 82'— 84'—
8% Blair	18. V. 81'50 82'50
	22. V. 82'— 83'—
7% Blair	18. V. 72'— 73'—
	22. V. 72'— 73'—
7% Seligman	18. V. 83'— 84'—
	22. V. 83'— 85'—
4% agr. obv.	18. V. 48'— 50'—
	22. V. 48'— 50'—
6% begl. obv.	18. V. 67'— 69'—
	22. V. 67'— 69'—
25% vojna škoda	18. V. 358'— 360'—
	22. V. 359'— 362'—

Brez novice so ostale 5% srednjeročne obveznice za financiranje javnih del, 7% stabilizacijsko posojilo in 6% obveznice dalmatinskega agrarja.

Žitno tržišče

Tendenca neizpremenjena mlačna.

Prometa ni bilo niti v žitu niti v mlevskih izdelkih. Tudi cene so ostale popolnoma neizpremenjene. Zadnje novice v moki in žitu so bile naslednje:

Žito:	Din	Din
Koruza:		
zdrava, suha, rešetana, letine 1935, s kvaliteto garancijo, franco vagon bačka in ban. postaja	100'—	102'—
zdrava, suha, rešetana, fco. vagon prekmurska postaja, plačljivo proti duplikatu	110'—	112'—
činkvanti sremiski, zdrav, suh, rešetan, fco. vagon naklad. postaja	118'—	120'—
Pšenica:		
bačka, 78 kg, 2odstotka, prompt. dobava banat., 78 kg, 2odstotka, prompt. dobava	133'—	135'—
Oves:		
suh, zdrav, rešetan, fco. vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu	130'—	132'50
Ajda:		
zdrava, rešetana, siva, pariteta Ljubljana	140'—	142'50

Mlevski izdelki:

Moka:		
pšenična Og. banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	225'—	227'50
pšenična Og. bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	225'—	227'50
pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	205'—	207'50
pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	185'—	187'50

Otrobi:		
50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja	100'—	102'50

Lesno tržišče

Tendenca še vedno mlačna.

Kljub vsestranskemu prizadevanju za ukinitve sankcij smo za enkrat še vedno na mrtvi točki. Kaj smo pa dobili v zameno za škodo, ki smo jo doslej utrpeli zbog našega zadržanja, je bilo prav nazorno utemeljeno in pokazano v zadnji sobotni številki Trgovskega lista.

Nerazumljive so nam še vedno fraze odločujočih faktorjev, ki skušajo z raznimi trditvami prikazati našo, faktično skrajno mizerno situacijo v boljši luči, medtem ko je danes že vsakemu povsem jasno, da je sankejska politika docela zgrešila svoj cilj.

Pogodba s Španijo je po časopisnih vesteh ugodno zaključena. Kake koristi bomo imeli od te pogodbe, bo pokazala že najbližja bodočnost. Poudarjamo, da je struktura lesa iz Slovenije dokaj ugodna za izvoz v Španijo. V onih časih, ko je bila trgovina s Španijo normalna, so se baš iz Slovenije izvažale velike količine bukovine, kakor tudi mehkega lesa, zlasti takozvanih madrierov. V koliko bomo sedaj dosegli nekdanje pozicije, je odvisno posebno od porazdelitve kontingentov. Upamopa, da ne bomo vsaj v tem primeru zopet tako grobo prezrti, kot se je to dosedaj še vselej redno dogajalo in da bo pri izvozu v Španijo prišla tudi Slovenija v poštev in na svoj račun.

Povpraševanja:

Javorjevi hlodi od 2'40 m naprej s precejšnjim odstotkom od 4 m naprej, cilindrični ravni, za furnir.
Lipov rezan les I/IIa, 50—100 m/m, ev. v debelejših dimenzijah.

Naš pravi domači izdelek!

3 vagoni buk. friz Ia, 26 m/m, 6 do 7 cm, 35—50 cm.
Brestovina I/IIa, 22 cm naprej, 40 do 100 m/m, 2—5 m.
I/IIa jesenovina, od 20 cm naprej, 50—100 m/m, 2—5 m.
I/IIa jesenovina (boules) 1—3 m.
Ia. hrast. frize 27 m/m, 30—50 cm, 5, 6, 7 cm.
I/IIa hrast. frize 8—12 cm.
1 vagon jesenovine 50% Ia, 50% IIa, 50—100 m/m, 30 cm naprej, 3 m napr.
Par vagonov hrastovih friz I/IIa, 5, 6, 7 cm, 25 do 50 cm, 25 mm.
Večja količina bukovih hlobov Ia, 25—35 cm, 60—300 mm.
Večja količina rezane jelše I/IIa, 50—100 mm.
Hrastove frize, suhe, I/IIa od 30 cm naprej, 8—12 cm.
Več vagonov prima bukovega, vilanega oglja, brez prahu, franko naklad. postaja.

Kontrola uvoza

Nad 35 odstotkov vsega uvoza pride pod kontrolo

Listi poročajo, da je že sestavljen seznam predmetov, za katere bo potrebno v smislu sklepa finančnega ministra z dne 6. aprila posebno uvozno dovoljenje. Ta seznam bo v kratkem objavljen v »Službenih Novinah« in 10 dni kasneje stopi v veljavo.

V seznamu so navedeni ti predmeti:

riž (carinska tarifa 5, točk. 1, 2), lani uvoženo za 47,7 milijona Din;

kava (car. tar. 25, točk. 1), lani uvoženo za 62,8 milijona Din;

fosili za kurjenje, antracit, premog, koks (car. tar. 169, 1, 2 in 4), lani uvoženo za 126,2 milijona Din;

bombaž, bombažna prediva (car. tar. 274, 1 do 276 3), uvoženo za 363,4 milijona Din;

bombažne tkanine vseh vrst (car. tar. 277), uvoženo za 162,1 milijona Din;

žamet, pliš in podobne tkanine (car. post. 278), uvoženo lani za 9,9 milijona Din;

volna, predivo iz česane volne (kamgarni) nad št. 16 (car. tar. 312, 1 do 2), lani uvozili za 76 milijonov Din, **bombaž kratke preje** [Streichgarn] (car. tar. 313, 1a do 2b), lani uvozili za 9 milijonov Din;

vse druge volnene tkanine (car. tar. 327, 1 in 2), lani uvozili za 160 milijonov Din;

svila: predivo za umetno svilo, surovo in barvano (car. tar. 393, 1 V), lani uvozili za 94,1 milijona Din;

cevi in obroči za pnevmatiko (car. tar. 393, 1, V), lani uvozili za 17,5 milijona Din;

pločevina (car. tar. 537, 1a do 4, V), uvozili lani za 39,4 milijona Din;

cevi in deli za spajanje cevi (car. tar. 539, 1a do 2b), lani uvozili za 22,3 milijona Din;

motorna kladiva, motorne dvigalke, kompresorji in stroji za

umrzlenje (car. tar. 652), lani uvozili za 24 milijonov Din;

stroji za šivanje in pletenje (car. tar. 653), lani uvozili za 18 milijonov Din;

dinamo stroji, alternatorji in elektromotorji (car. tar. 663), lani uvozili za 18 milijonov Din;

radijski aparati, njih sestavni deli, aparati za brezžično brzojavljenje in njih deli (car. tar. 665/6), lani uvozili za 41,1 milijona Din;

žarnice (car. tar. 667/2b), lani uvozili za 5 milijonov Din;

avtomobili (car. tar. 675, 1 do 2), lani uvozili za 39,3 milijona Din.

Seznam torej ne vsebuje veliko število predmetov, za katere bo potrebno posebno uvozno dovoljenje, pač pa predstavljajo ti predmeti po svoji vrednosti veliko.

Lani je znašala vrednost vseh teh uvoženih predmetov okoli 1325 milijonov Din in se bo torej kontrola po vrednosti nanašala na več ko 35% vsega našega uvoza.

Pada v oči, da se nanašajo v seznamu navedeni predmeti tudi na one, ki jih uvažamo iz neklirinških dežel, kar nam bo najbrže povzročilo protiukrepe proti našemu izvozu.

Ponavljamo tudi pri tej priliki zahtevo gospodarskih slojev, zlasti trgovskih, da se tako pri izdelavi podrobnih določil, ko tudi pri kasnejših izpremembah seznama pritegnejo vedno tudi praktični trgovci in gospodarji, da se preprečijo morebitne napake, ki bi mogle nevarno škodovati vsej naši zunanji trgovini.

Občni zbori

»Triglav«, prometno d. d. v Ljubljani ima redni občni zbor dne 10. junija ob 15. v pisarniških prostorih družbe v Kočevju. Delnice je treba položiti 6 dni pred občnim zborom v družbini pisarni v Kočevju.

10—20% POPUSTA ZA BINKOŠTI
Natančneje v vseh prodajalnah **TIVAR OBLEKE**

Glavna skupščina Zveze trgovskih združenj Savske banovine

Zaupnica predsedniku Iv. Prpiću

V četrtek je bila v Zagrebu 3. letna skupščina Zveze trgovskih združenj Savske banovine. Skupščine so se udeležili delegati iz vseh važnejših krajev Savske banovine. Zbor je vodil predsednik Ivan Prpić, ki je tudi podal obširno poslovno poročilo o delovanju Zveze. Poudaril je, da šteje zveza danes 31 združenj in da samo 9 združenj ni včlanjenih v zvezi. —

Nato je podrobno opisal delo zveze, ki je bilo vseskozi uspešno. Tudi v Centralnem predstavništvu je bilo priznано, da je zagrebška zveza ena najbolj agilnih v državi. Navedel je vsa zla, proti katerim se je borila zveza, ki so pač ista, proti katerim se morajo boriti tudi slovenski trgovci. Med drugim je omenil, da se je tudi Zveza trgovskih združenj Savske banovine izrekla za odpravo sankcij proti Italiji. Na programu zveze je, da se ustanovi za trgovce denarna ustanova na zadrugi podlagi, ki bi jim dajala na eni strani cenene kredite, na drugi pa tudi njih vloga dobro obrestovala. Posebno je opozarjal na važnost nabavljalnih zadrug, ki jih ustanavljajo trgovci.

Na pismo uprave združenja trgovcev v Zagrebu je zbor sklenil, da se predsedstvo dogovori z zagrebškim združenjem glede istih prostorov in istega upravnega osebja združenja in zveze. Ko so bila odobrena tudi vsa druga poročila, je bila izrečena predsedniku Prpiću za njegovo delo zahvala in zaupnica, ki je tudi v resnici več ko zaslužena.

Umesten predlog

Previsoke pristojbine pri zapuščinah

V »Slovenec« je izšlo zelo koristno opozorilo, da so sedanje zapuščinske pristojbine zlasti pri dediščinah hranilnih knjižic mnogo previsoke. Ti predpisi se niti najmanj ne ozirajo na nove razmere, ki so nastale zaradi nelikvidnosti denarnih zavodov. Če je n. pr. podedoval oddaljeni sorodnik hranilno knjižico z vlogo 251 tisoč dinarjev, potem mora plačati državnih in banovinskih pristojbin skupno 75.551 Din. To vsoto pa mora seveda plačati v gotovini, ne pa v hranilnih vlogah. Če pristojbine ne plača, mu zaračuna davčna uprava 6% obresti, dočim izplačuje denarni zavod največ 4% obresti, navadno pa le 2%. V celoti pa denarni zavodi vlog sploh ne izplačujejo in je torej »srečni dedič« v tem zavidnem položaju, da njegov dolg pri davkarju stalno raste, če nima sam denarja, da plača vso pristojbino. Če skuša knjižico prodati, potem dobi navadno le 60% njene vrednosti, do stokrat pa tudi ne več ko 30%. V tem naslednjem primeru bi dobil v našem konkretnem primeru dedič za hranilno knjižico 255.100 — Din samo 73.300 Din, dočim bi pa znašala vsa pristojbina 75.551 Din. Zapuščinska pristojbina bi torej znašala celo nekaj več ko vsa zapuščina. Da so takšne pristojbine nemogoče, je jasno in zato je res skrajni čas, da se čimprej spremeni takšni pravilnik in dovoli onim, ki podedujejo hranilne knjižice, da tudi z njimi plačajo zapuščinske pristojbine.

Nov pravilnik o točenju alkoholnih pijač

je izdal finančni minister. Po čl. 4 morejo prodajati alkoholne pijače v neomejenih količinah tudi trgovine, kavarne, delikatesne trgovine, toda samo v zaprtih originalnih steklenicah. Ne smatrajo pa se kot trgovine za točenje alkoholnih pijač skladišča, pivovarne, tvornice alkoholnih pijač, ki prodajajo te pijače le v originalno

zaprtih sodih, lekarne in drogerije, ki prodajajo alkoholne pijače le po veljavnih predpisih. Na raznih prireditvah se bo dovolilo točenje alkoholnih pijač samo onim, ki so za to izrečno zaprosili.

Za pravico točenja alkoholnih pijač na malo ali na veliko se plača za vsako polletje vnaprej v Ljubljani in Mariboru po velikosti obrata 1500, 1000, 750, 500, 300 in 200 Din, v mestih z nad 15.000 prebivalcev 1000, 750, 500, 300, 200, 150 Din, v mestih z nad 2000 prebivalci 750, 500, 300, 200, 150 in 100 Din in v mestih do 2000 prebivalcev 500, 300, 200, 150, 100

in 50 Din. Takse se redno odmerjajo vsako tretje leto.

Dobrodela društva smejo na veselicah v lastni režiji točiti alkoholne pijače brez plačila takse.

Statistika OUZD za april

Po podatkih OUZD se je število zavarovancev v aprilu dvignilo v primeri z marcem 1936 za 3924 ali 4,94%, v primeri z aprilom 1936 pa za 5959 ali za 7,70%. Vseh zavarovancev je bilo v aprilu 83.371. Najbolj se je pomnožilo število zavarovancev v naslednjih strokah: v industriji kamenja in

zemlje za 779 in v gradnjah nad zemljo za 1892, to v primeri z mesecem 1936. V primeri z aprilom lani pa je naraslo število zavarovancev v industriji kamenja in zemlje za 1038, v kovinski za 547, v tekstilni za 1569, industriji hrane in pijače za 188, oblačilni industriji za 288, javnih delih za 616, visokih gradnjah za 1546, občinskih obratih za 179 itd.

Najbolj je padlo število zavarovancev v gozdnožagarski stroki, in sicer za 208. »Narodno blagostanje« bo menda sedaj zadovoljno, da mu ne bo več treba povzdigovati blagostanja Slovenije!

Industrijski proizvodi:

520 — London: emajlirana posoda za hišno potrebo,

521 — Batavia: zastopniška tvrdka želi stopiti v zvezo z našimi izvozniki naslednjih predmetov: obutev in kože za gornje dele obutve, trikotaža, preproge, klobuki, cigaretni papir, razni tekstilni proizvodi (bombažne tkanine, laneno blago),

522 — Dunaj: tulci iz vlakna od trsa,

523 — New York: vkalupljeni kovinski predmeti,

524 — Nieder-Ingelheim ob Renu (Nemčija): vinski kvas, vinski kamen in vinsko apno.

Razno:

525 — Gradec: ponuja se zastopnik za vse trgovske posle,

526 — Aleksandrija: živa klavna živina, moka, kemični proizvodi, železniški pragi, škrob iz koruze, glukoza, kavstična soda za proizvodnjo mila, papir in karton,

527 — Bagdad: ponuja se zastopnik za vse proizvode,

528 — Tel-Aviv: zastopn. tvrdka se zanima za tobak v listih,

sladkor, bolhač, ribje konzerve, kemikalije in vse surovine.

Interesenti se naj za vse naslove obrnejo na Zavod za unapredjivanje spolne trgovine, Beograd, Ratnički dom. V svojih vprašanjih naj navedejo vedno tudi številko, pod katero je navedena ponudba. Priporočamo nadalje, da navedejo tudi količine blaga, ki jih morejo ponuditi, ceno blaga (franko meja ali cif pomorsko pristanišče) ter kratek opis blaga. Za kvaliteto tvrdk Zavod ne jamči, vendar pa se razume, da vodi skrbno evidenco o firmah, ki jih navaja.

Doma in po svetu

Na krstni slavi konjeniške brigade kralj. garde je imel krajši nagovor knez namestnik Pavle, ki je med drugim dejal: »Vojska je hrbtenica naše države. V teh težkih časih, ki jih preživlja Evropa, je naravnost tolažba videti tako pozitivno silo kakor je jugoslovanska vojska. Edina naloga te vojske kakor tudi dinastije je, služiti domovini.«

Hrvatski novinarji so praznovali v nedeljo stoletnico, odkar je začela izhajati Gajeva »Danica hrvatska« ter 25letnico svoje stanovske organizacije. Ob tej priliki je bil tudi v Zagrebu kongres Jugoslovanskega novinarskega združenja, ki je bil za njegovega predsednika izvoljen Stanko Virant iz Ljubljane. — 75letnico pa je praznoval »Obzor«, ki si je tudi za politične pravice Slovencev pridobil trajnih zaslug. Zato tudi naše čestitke hrvatskim novinarjem in »Obzoru«.

V Zagrebu je začel izhajati »Hrvatski dnevnik«, glasilo dr. Mačka in njegove najožje okolice. Prva številka je izšla z uvodnikom dr. Mačka o narodnem in seljaškem pokretu. Za prvo številko je vladalo naravno v Zagrebu največje zanimanje in je bila vsa naklada hitro razprodana. Prva številka je izšla na 40 straneh. V Zagrebu pravijo, da bo novi list najmočnejša konkurenca »Jutarnjemu listu«, ki je doslej z največjo vlogo deloval za dr. Mačka. Tudi svojevrstna zahvala!

V Ljubljani je začela izhajati »Stara Pravda«, tednik za slovenska vprašanja, kakor pravi podnaslov. Med glavnimi organizatorji novega tednika je tudi g. Stane

Vidmar, ki je objavil v I. številki članek »Proč z neodločnostjo!« Urednik lista je dr. Joža Vilfan, predstavnik konzorcija pa Stane Vidmar.

Mednarodni policijski kongres je bil v ponedeljek ob navzočnosti notranjega ministra dr. Korošca slovesno odprt v Beogradu. Kongres bo zaključen v sredo, dne 3. junija v Ljubljani.

Kongres jugoslovanskih zdravnikov bo letos o binkošti v Radenci, ki so letos popolnoma modernizirani.

Esperantisti Jugoslavije pa imajo svoj kongres v dneh od 30. maja do 2. junija v Ljubljani.

Večja skupina bolgarskih združenikov je prišla v ponedeljek v Ljubljano, kjer si je ogledala razne zadrugne ustanovitve in zanimivosti mesta. Iz Ljubljane so se odpeljali na Bled.

Medstrokovni odbor je sklical za soboto dopoldne v Ljubljani anketo o rudarski krizi in premalih dobavah slovenskih premogovnikov železnicam. Po daljši debati je bilo koncem ankete sklenjeno, da ni več umestno, da bi šla še katera deputacija v Beograd zaradi zvišanja železniških dobav.

Za predsednika trg.-industrijske zbornice v Splitu je bil izvoljen industrialec Ferić, za podpredsednika pa Jakov Čulić, Pavao Šimeta in Andrija Lušić.

Za predsednika obrtniške zbornice v Banjaluki je bil izvoljen sedanjí predsednik Nikola Koljević, kandidat opozicije je ostal v manjšini.

Pokojski zavod v Ljubljani je dovolil splitski občini posojilo 6 milijonov Din za zgraditev srednje šole v Splitu.

Naš klirinški dolg proti Češkoslovaški je v zadnjem času zlasti zaradi češkoslovaških dobav tekstilnih surovin zelo narasel in je dosegel znesek 242 milijonov Din.

Nad 700 soboslikarskih pomočnikov je v Zagrebu stopilo v stavko. Zahtevajo višje meze.

Ker je uprava rudnika Trepčevine zaprla rudniško kuhinjo, je podaril neki Arnavt delavcem 80 tisoč dinarjev, da si bodo mogli kupiti potrebna živila.

Bivši vrhovni poveljnik stare avstrijske vojske maršal in nadvojvoda Friedrich je prišel na Dunaj, kjer bo slovesno praznoval svojo 80letnico. Tudi sestra nadvojvode Otona Adelajda je prišla na Dunaj. Rajhovski listi pišejo, da bo na Dunaju nakrat težko zbolela, da bi jo mogla pod to pretezo obiskati njena mati bivša cesarica Zita in njen brat nadvojvoda Oton. Ko bi pa bila enkrat na Dunaju, bi tam tudi ostala. Tako bi se na tistem izvedla restavracija habsburške monarhije. Verjetno pa je, da ti računi ne niso čisto dobro premišljeni in to čuti tudi avstrijska vlada, ki je izvedbo tega načrta zaenkrat še odložila.

Paveličev zagovornik, znani odvetnik Desbons, ki je bil zopet vpisan v imenik odvetnikov, je izjavil, da se bo Pavelič prijavil porotnemu sodišču v Aix en Provence. Bomo videli!

300 milijonov piastrov je določila turška vlada za izpopolnitev cestnega omrežja. Dela morajo biti izvršena v treh letih.

V Sofiji je bilo aretiranih več pristašev na dosmrtno ječo obsojenega polkovnika Damjana Veljeva. Vsi višji italijanski oficirji, ki so se udeležili bojev v Etiopiji, so avanzirali.

Radio Ljubljana

Sreda, dne 27. maja. Predigre (na ploščah) — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Plošče — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.00: Otroška ura: Citronček — 18.40: O Nikoli Tesli (univ. prof. Osana) — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Poslednji rapsod v Beli Krajini Mato Crnić (dr. Niko Zupanič) — 20.00: Na harmoniki koncertura Rudolf Piliš, vmes plošče — 21.00: Prenos evropskega koncerta iz Romunije — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15: Narodna pesem (plošče) — 22.40: Esperantsko predavanje: Ljubljana v perspektivi IX, esper. kongresa (Kozlevčar).

Četrtek, dne 28. maja. 12.00: Plošče — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Čas, objava sporeda — 13.15: Nekaj Schubertovih skladb (plošče) — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.00: Ruska glasba (Radijski orkester) — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Kolarič) — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Nacionalna ura: Predsednik čehoslov. republike dr. Beneš (Bogoljub Krejčik) — 20.00: Romantična glasba — Mendelssohn: Sonata št. 4 (orgle solo, g. Blaž Arnič) — Koncert Radijskega orkestra — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Opozorilo uvoznikom

Od 1. julija dalje morajo voditi uvozniki posebne devizne kontrolnike

Uradno se objavlja: Ker se je opazilo, da nekateri uvozniki ob pregledovanju deviznega poslovanja ne pokažejo kontrolnim organom svojih knjig, izgovarjajoč se, da jih sploh ne vodijo, je izdal finančni minister naslednji sklep o vodstvu posebnih kontrolnikov za uvoznike, v katerih se mora vpisati vsaka količina uvoženega blaga in način plačila. Sklep finančnega ministra se glasi:

Odrejam:

I. da se predzadnji odstavek čl. 16 pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami izpremeni in da se glasi:

»Uvozniki morajo voditi po predpisnem vzorcu kontrolnik, v katerem morajo poleg drugega zapisati po kronološkem redu datum uvoza, vrsto in količino vsake količine uvoženega blaga, vrednost blaga, ime tujega pošiljatelja, čas in način plačila.«

II. Vsi uvozniki morajo začeti s 1. julijem 1936 voditi kontrolnik, ki mora imeti naslednje kolone:

a) na levi strani — uvoz blaga:

1. tekoča številka,
2. datum, kdaj je bilo blago ocarinjeno,
3. številka carinske deklaracije,
4. država, iz katere je bilo blago uvoženo,
5. država, iz katere izvira uvoženo blago,
6. ime tujega prodajalca blaga,
7. sedež (bivališče) tujega prodajalca,
8. datum, ko je bila izdana originalna faktura,
9. valuta, na katero se glasi originalna faktura,
- b) na desni strani — plačilo:
10. znesek originalne fakture,

11. datum, ko je bilo plačilo izvršeno,

12. način izvršenega plačila (kling, devize itd.),

13. pooblaščen zavod, po katerem je izvršeno plačilo,

14. njegov sedež,

15. valuta, v kateri je izvršeno plačilo,

16. znesek tuje valute,

17. ustrezajoča vrednost v dinarjih,

18. opomba.

III. Uvozniki morajo takoj po zacarinjenju vpisati v kontrolnik podatke o vsaki nabavi blaga, kar morajo opravljati redno in po kronološkem redu, ko tudi podatke o plačilu, kadar bo to izvršeno.

IV. Uvozniki so nadalje dolžni, da hranijo tako vse uvozne dokumente, iz katerih so prepisali podatke v kontrolnik, ko tudi vso korespondenco v zvezi s tem. Najmanj pet let, računajoč od dneva, ko je zacarinjenje blaga izvršeno ter jih morajo dati na zahtevo kontrolnim organom na razpolago.

V. Nevpisanje v kontrolnik tudi ene same fakture, neredna voditev kontrolnika ali nevpisovanje vseh podatkov, ko tudi uničevanje dokumentov iz toč. IV. tega sklepa se bo smatralo kot prikrivanje deviznih prestopkov ter podleži kazni po zakonu o kazenskih sankcijah.

VI. Bančni in valutni oddelek bo dal natiskati kontrolnike, kateri se bodo prodajali po davčnih upravah. Vsak uvoznik je dolžan, da potrdi kontrolnik proti plačilu takse po tarifni postavki 167. zakona o taksah pri pristojni davčni upravi.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:

498 — Dunaj: rezana rdečkasta bukovina in bosanski bor za izvoz v Nemčijo,

499 — Birmingham: bel, upogljiven bukov les,

450 — Bagdad: vse vrste lesa z označenjem navadnih dimenzij,

501 — Dunaj: nepredelan les gozdnih debel, kakor lešnikov in pod. za izdelovanje palic.

Deželni pridelki:

502 — London: hmelj,

503 — Bratislava: surovo olje iz koruze,

504 — Kybartai (Litva): ponuja se zastopnik za semena gob in druge deželne pridelke,

505 — Hamburg: ponuja se zastopnik za droge, zdravilne rastline in semena,

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetločila srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Polljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 8.

Telefon št. 22-72.

506 — Tampa (Florida): zastopniška tvrdka se zanima za koro, pšenico, oves in suhe rezance sladkorne repe,

507 — Lyon: zdravilne rastline: lipovo cvetje, kamilice.

508 — Dresden: droge in tobak.

Proizvodi sadjarstva:

509 — Praga: ponuja se zastopnik za suhe češlje in orehe.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

510 — Berlin: sveža svinjska jetra,

511 — Atene: ponuja se zastopnik za surovo maslo,

512 — Korce (Albanija): predelana koža za čevlje in podplate,

513 — Praga: ponuja se zastopnik za jajca in mast,

514 — Broocklyn: perje in puh,

515 — Praga: ščetine in žima za ščetke,

516 — Dunaj: ovčji rogovi.

Rudarski proizvodi:

517 — London: kalcirani magnetit,

518 — Dunaj (za izvoz v Afriko): cement v lesenih sodih z železnimi obroči na gornjem in spodnjem delu v obliki črke »T«,

519 — Tampa (Florida): ponuja se zastopnik za cement.